

UTMARKSKOMMUNENES SAMMENSLUTNING

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref.

Vår ref. AW

Oslo, 16. september 2003

NY ROVVILTMELDING – MIDLER TIL OMSTILLING / NEDLEGGELSE AV BRUK

USS har tidligere avgitt to innspill til den nye rovviltmeldingen, hvorav det ene var av generell karakter mens det andre omhandlet forholdet mellom norsk rovviltforvaltning og folkeretten.

USS ønsker med dette å komme med noen supplerende betraktninger om landbruksnæringens rammevilkår for drift i rovdyrutsatte områder.

Gjennom sitt daglige virke ser USS hvorledes rovviltforekomsten vanskeliggjør den enkelte bondes hverdag.

I mange områder hvor det er tilhold av rovvilt, umuliggjør dette utmarksbeite. Mangel på innmarksbeite forhindrer fortsatt sauehold. Det fremtvinger seg da et behov for omlegging av landbruksdriften. En slik omlegging er ofte en kostbar affære, og fordrer ombygging av driftsbygninger, nyoppføringer og andre nyanskaffelser. Dette sammenholdt med begrensede statlige støtteordninger til slik omlegging, gjør ofte kostnadene forbundet med omlegging så vidt store at det ikke er regningssvarende å iverksette tiltaket. I andre tilfeller finnes det ikke alternativ næringsutøvelse på bruket til sauehold.

Gjennom endring av villtoven, ved tilføyelse av § 12 a, ble retten til erstatning for rovvilttap lovfestet. Ved forskrift av 02.07.1999 om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt, er de nærmere betingelser og vilkår for erstatningsordningen fastlagt.

Forskriften omhandler først og fremst krav på erstatning for tap og følgekostnader ved rovvilttap, men det er også lagt til grunn at regelverket får anvendelse ved omstillingstiltak.

Det er i forvaltningspraksis lagt til grunn at en betingelse for utbetaling av omstillingsmidler, er at bruket fortsatt skal eksistere som produksjonsenhet i landbruket. Søknad om erstatning for tiltak som ikke tar sikte på å opprettholde bruket, blir avslått.

En forutsetning for å bli tilkjent omstillingsmidler, er således at det finnes et alternativt produksjonsgrunnlag på bruket. De bruk som ikke har produksjonsgrunnlag til annen drift enn sauehold, faller da utenfor erstatningsordningen. Det rene næringstap som følge av rovviltforekomst i utmarka, gir således i seg selv ikke grunnlag for utbetaling av erstatning.

I forbindelse med Stortingets behandling av St.meld. nr 35 (1996-97) ble det foreslått at tap av næringsutøvelse som følge av rovvilteksistens skulle gi grunnlag for erstatningsutbetaling. Forslaget ble imidlertid ikke bifalt av flertallet.

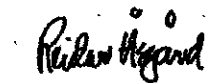
I løpet av den tiden som er gått siden forrige rovdryrmelding, hvor antall rovvilt har økt og hvor kravene til en mer effektiv og kostnadsbevisst drift stadig skjerpes, har dette medført at stadig flere bruk blir nedlagt. En utilsiktet side ved dette, er at den enkelte sauebonde er blitt rammet uforholdsmessig hardt økonomisk.

Det er fellesskapets interesse i å ha rovdryr i utmarka som er den direkte årsak til at fortsatt sauehold blir umulig. Når det da ikke finnes alternativ næringsvei og nedleggelse fremstår som eneste utvei, bør ikke tapet bæres av den enkelte tilfeldige bruker. En avvikling skyldes ikke en frivillig beslutning fra bonden, men er fremtvunget av storsamfunnets ønske om å ha rovvilt i utmarka. Konsekvensene bør da også være at tapet til den enkelte bonde belastes storsamfunnet.

Departementet anmodes på denne bakgrunn om å foreta en vurdering av hvorvidt det er rimelig og riktig at dagens praksis om tap som skyldes nedleggelse av bruk grunnet rovvilteksistens skal bæres av den enkelte bruker, eller om man bør utvide erstatningsordningen til også å omfatte nedleggelse av bruk.

Med vennlig hilsen

Utmarkskommunenenes Sammenslutning

Reidar Åsgård